

Աղբահանության համակարգի բարելավում Արթիկ քաղաքում

Բնապահպանական ծրագրերի իրականացման գրասենյակի կողմից իրականացված **«Արթիկ քաղաքի փակված քարհանքի թափոնների և ջրհեղեղների կառավարում»** դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակում Արթիկ քաղաքում **աղբահանության բարելավման** գործընթացը նպատակ էր հետապնդում նվազեցնել աղբի կուտակման հետևանքով առաջացող **առողջապահական, էկոլոգիական և սոցիալ-տնտեսական** խնդիրները՝ խթանելով կայուն կառավարում և համայնքի բարեկեցություն:

Նախագծի շրջանակում ձեռք բերվեց մեկ աղբատար մեքենա և 150 մետաղական աղբաման, որոնք տեղակայվեցին քաղաքի հիմնական փողոցներում, բնակելի թաղամասերում և հեղեղատարների եզրերին՝ հաշվի առնելով աղբի կուտակման հիմնական կետերը և ջրհեղեղների ռիսկը:

Այս միջոցառումները նպաստեցին վնասակար միջատների և կրծողների բազմացման նվազմանը, ինչը կարևոր է, քանի որ չվերահսկվող աղբը կարող է մեծացնել վարակիչ հիվանդությունների տարածումը: Աղբահանության համակարգը ներդրվեց որպես ավելի լայն ռազմավարության մաս, որն ուղղված էր սանիտարահիգիենիկ վիճակի բարելավմանը և քաղաքի գրավչության բարձրացմանը՝ ապահովելով բնակիչների կյանքի որակի բարելավում:

Աղբի ոչ պատշաճ հեռացումը, մասնավորապես հեղեղատարներում կուտակումը, մեծացնում էր ջրհեղեղների վտանգը, հատկապես ուժեղ տեղումների ժամանակ, ինչը կարող էր բարձրացնել ջրային աղետների ռիսկը 20%-ով: Բացի այդ, աղբի կուտակումը վատթարացնում էր քաղաքի ընդհանուր տեսքը և բնակիչների բարեկեցությունը:

Աղբատար մեքենայի ներդրումը, որն օգտագործում է ժամանակակից կոմպրեսիոն տեխնոլոգիաներ, թույլ տվեց ավելի արդյունավետ հավաքել և տեղափոխել աղբը՝ նվազեցնելով մեթանի արտանետումները և նպաստելով էկոլոգիական կայունությանը: Այդ մեքենայի կիրառումը, համակցված մետաղական աղբամանների տեղադրման հետ, որոնք դիմացկուն են եղանակային պայմաններին, լուծեց պլաստմասե կոնտեյներների խնդիրները, ինչպիսիք են արագ մաշվածությունը, և բարձրացրեց աղբի կառավարման արդյունավետությունը:

Նախագիծը ներառել է բնակիչների իրազեկման արշավներ՝ կենտրոնանալով աղբի տեսակավորման և պատասխանատու օգտագործման վրա: Այս արշավները, որոնք ներառել են դասընթացներ և տեղեկատվական նյութեր, բարձրացրել են համայնքի ներգրավվածությունը՝ խթանելով պատասխանատու վարքագիծ:

Պարբերական մոնիթորինգը, ներառյալ աղբի կուտակման կետերի վերլուծությունը և համակարգի գնահատումը, հնարավորություն տվեց ժամանակին բացահայտել խնդիրները և կատարելագործել համակարգը: Համայնքային կառավարման մարմինների հետ համագործակցությունը երաշխավորեց ծրագրի կայունությունը՝ ապահովելով երկարաժամկետ արդյունքներ:

Արթիկի նախագծի համեմատությունը միջազգային փորձի հետ ցույց է տվել, որ զարգացած երկրներում աղբի կառավարման արդյունավետությունը բարձրացնելու համար կիրառվում են վաղ նախագուշացման համակարգեր, տեսակավորման պարտադիր նորմեր և վճարովի մեխանիզմներ, որոնք խթանում են բնակիչների պատասխանատվությունը: Այս մոտեցումները, որոնք կիրառվել են Արթիկում սահմանափակ ծավալով, նպաստել են աղբի կառավարման արդյունավետության բարձրացմանը: Աղբահանության բարելավումը ոչ միայն նվազեցրել է շրջակա միջավայրի աղտոտվածությունը, այլև խթանել է սոցիալ-տնտեսական զարգացումը՝ բարձրացնելով քաղաքի գրավչությունը ներդրողների և զբոսաշրջիկների համար:

Այս նախագիծը ցույց տվեց, որ արդյունավետ աղբահանությունը կարևոր է համայնքի սանիտարահիգիենիկ վիճակի բարելավման և համաճարակների կանխարգելման համար: Տեխնիկական միջոցների ճիշտ ընտրությունը, ինչպիսիք են դիմացկուն աղբամանները և ժամանակակից աղբատար մեքենաները, ապահովում է համակարգի կայունություն: Իրագեկման շարունակական աշխատանքները, որոնք կենտրոնանում են աղբի տեսակավորման և վտանգների կանխման վրա, խթանում են համայնքի ներգրավվածությունը:

Այսպիսով, Արթիկում աղբահանության բարելավման նախագիծը ցույց տվեց, որ ժամանակակից տեխնոլոգիաների, բնակիչների իրագեկման և համայնքային համագործակցության համադրությունը կարող է զգալիորեն նվազեցնել առողջապահական, էկոլոգիական և սոցիալ-տնտեսական խնդիրները: Այս միջոցառումները, սակայն, պահանջում են շարունակական մոնիթորինգ, ֆինանսավորում և տեղական իշխանությունների հետ համագործակցություն՝ երկարաժամկետ կայունություն ապահովելու համար՝ խթանելով կայուն զարգացումը և բնակիչների կյանքի որակի բարելավումը:

Աիդա Սարգսյան, ԲԾԻԳ ՊՅ